

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 7.10.2024 r.

Znak: WZPS-3.431.4.6.2024.EG

**Pan
Krzysztof Reichert
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Modrzewcu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 z późn. zm.) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 10-14 i 17 czerwca 2024 r. kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej w Modrzewcu, przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Kontrolą objęto zagadnienia wynikające z art. 55 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 z późn. zm.), w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 6 września 2024 r. W związku z powyższym przedstawiam wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.¹

Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu jest prowadzony przez Starostę Świdwińskiego na podstawie zezwolenia wydanego na czas nieokreślony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzją z dnia 11 grudnia 2006 r. Nr PS.1.MO 9013/12a/2006. Organizację i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Domu określa *Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Modrzewcu*. Dom przeznaczony jest dla 90 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. W toku kontroli stwierdzono, że wg stanu na dzień 10 czerwca 2024 r. w jednostce umieszczonych zostało 91 osób.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą liczba mieszkańców na koniec każdego miesiąca (z wyjątkiem stycznia, maja, sierpnia i września 2023 r. oraz lutego 2024 r.) także wynosiła 91 – co jest niezgodne z liczbą miejsc określonych w dokumentacji stanowiącej podstawę do wydania zezwolenia Wojewody Zachodniopomorskiego oraz w *Regulaminie organizacyjnym*. Przyczyną opisanej nieprawidłowości była sytuacja kryzysowa związana z koniecznością pilnego przyjęcia mieszkańca, czego skutkiem jest naruszenie formalne.

Dom mieści się w trzech budynkach wielokondygnacyjnych. Na terenie posesji znajduje się także budynek administracji oraz budynki gospodarcze. W budynkach mieszkalnych znajdują się m.in. pokoje mieszkańców, pomieszczenia sanitarne, pomieszczenia ogólnodostępne oraz pralnia i kuchnia z zapleczem magazynowym. Teren DPS jest ogrodzony i zagospodarowany w liczne miejsca przeznaczone do wypoczynku, rekreacji i spacerów. W dwóch budynkach mieszkalnych zainstalowane są windy, trzeci budynek mieszkalny nie posiada windy. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej *budynek wielokondygnacyjny ma zamontowaną windę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych, w przypadku domów, o których mowa w art. 56 pkt 3-5 ustawy o pomocy społecznej, zalecana jest winda dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych*. Przytoczony wyżej zapis nakazuje montowanie wind we wszystkich budynkach wielokondygnacyjnych, w których funkcjonują domy pomocy społecznej. Należy zatem stwierdzić, że w jednym budynku, w którym prowadzona jest działalność DPS nie został spełniony wymóg wynikający z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. b przywołanego rozporządzenia. Przyczyną wskazanej nieprawidłowości jest przyjęta dotychczas interpretacja przepisów, a skutkiem brak spełnienia określonego w tym zakresie standardu.

Dom posiada system sygnalizacji pożarowej oraz system przyzywowo-alarmowy, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

W myśl § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w Domu znajdują się pokoje mieszkalne jednoosobowe i wieloosobowe. W trakcie kontroli ustalono, że jednostka zapewnia właściwą strukturę pokoi mieszkalnych oraz określone normy powierzchni przypadające na jednego mieszkańca. Liczba pomieszczeń sanitarnych jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, a struktura pomieszczeń ogólnodostępnych odpowiada zapisom § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia. Podczas oględzin jednostki nie wniesiono uwag do stanu utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach sanitarnych i ogólnodostępnych.

Kontrolowana jednostka świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające określone w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom wyposażony jest w kuchnię i zapewnia mieszkańcom całodzienne wyżywienie, w tym: śniadanie, obiad i kolację. Dla każdego z posiłków czas ich wydawania wynosi 2 godziny. Dom oferuje również dodatkowe posiłki: II śniadanie i podwieczorek, posiłki dietetyczne dla osób tego wymagających oraz całodobowy dostęp do produktów żywnościowych. Mieszkańcy mają możliwość wyboru miejsca spożywania posiłków, a tym którzy wymagają karmienia zapewniona jest niezbędna pomoc.

W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód, z którego zabezpieczane są ich niezbędne potrzeby. Mieszkańcom, którzy wymagają wsparcia w dokonywaniu zakupów, pomocy udzielają pracownicy placówki. Kontrolowana jednostka zapewnia mieszkańcom podstawowe środki czystości i higieniczne. Pracownicy udzielają osobom wymagającym wsparcia pomocy w czynnościach życiowych i utrzymaniu higieny osobistej, pielęgnacji oraz załatwianiu spraw osobistych. Na rzecz mieszkańców świadczona jest praca socjalna.

Dom umożliwia mieszkańcom zaspokajanie potrzeb kulturalnych, dostęp do książek i prasy, a także przepisów prawa oraz udział w terapii zajęciowej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250) dom pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie jest zobowiązany do prowadzenia zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej.

Podczas kontroli stwierdzono, że Dom nie zapewnia zajęć z psychologiem wymaganych na podstawie § 4 pkt 2 ww. rozporządzenia. Jak wskazano w toku kontroli przyczyną tego faktu jest brak zatrudnionego w Domu psychologa, który prowadziłby ww. zajęcia. W trakcie kontroli ustalono również, że Indywidualne Plany Wsparcia Mieszkańca oraz dzienniki dotyczące prowadzonych zajęć nie zawierają wszystkich elementów wskazanych w § 5 ust. 3 oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej, co spowodowane było przeoczeniem. Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości jest brak spełnienia wymogów wynikających z przywołanego rozporządzenia.

Dom umożliwia składanie skarg i wniosków oraz regularny kontakt z dyrektorem jednostki. Mieszkańcy objęci są posługą kapłańską, w ramach której zaspokajane są ich potrzeby religijne. Zmarłym mieszkańcom Dom sprawia pochówki zgodny z ich wyznaniem.

Kontrolowana jednostka zapewnia warunki do rozwoju samorządności. W DPS funkcjonuje Rada Mieszkańców, która jest organem doradczym i opiniodawczym oraz reprezentuje wszystkich mieszkańców. Podczas spotkania osób kontrolujących z Radą Mieszkańców jej przedstawiciele nie wnieśli uwag do pracy personelu oraz jakości usług świadczonych przez Dom.

Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańców, sporządzane w terminie określonym przepisami prawa. Każdy z mieszkańców, dla którego opracowany został plan posiada pracownika pierwszego kontaktu, wybieranego przez mieszkańca spośród pracowników Domu. Na podstawie skontrolowanych losowo akt mieszkańców stwierdzono, że dokumentacja zawierała ocenę sytuacji osoby w miejscu zamieszkania, dokonywaną przed przyjęciem mieszkańca do Domu, zgodnie z § 11 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy dla domu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie wynosi nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca, przy czym przy ustalaniu wskaźnika zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno-prawnych, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu (udział tych osób nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno-opiekuńczym). Przy wyliczaniu wskaźnika uwzględnia się także pracowników pierwszego kontaktu zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi w wymiarze proporcjonalnym do czasu, w jakim koordynują działania wynikające z indywidualnego wsparcia mieszkańca domu. Łączny wymiar zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w DPS w Modrzewcu świadczących pracę na rzecz mieszkańców wynosi 46,25 etatu, co w przeliczeniu na jedno miejsce, jak również na jednego mieszkańca Domu wynosi 0,51. Uznać zatem należy, że wskaźnik zatrudnienia osób w zespole w czasie kontroli był zgodny z wymaganymi standardami.

W wyniku analizy skontrolowanych akt osobowych pracowników zespołu stwierdzono, że posiadają oni kwalifikacje do pracy na zajmowanych stanowiskach, określone w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.) z wyjątkiem jednej osoby wskazanej w treści protokołu.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata powinni uczestniczyć w organizowanych przez dyrektora szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców. W toku kontroli stwierdzono, że tematyka szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy DPS w Modrzewcu odpowiada większości wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej, natomiast nie zostało przeprowadzone szkolenie w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, co wynikało z przyjętego systemu organizacji szkoleń i niedopatrzenia. Przeprowadzenie ww. szkolenia zaplanowano na III kw. 2024 r. Skutki stwierdzonej nieprawidłowości – formalne.

W celu efektywnej realizacji usług wspomagających Dom zatrudnia 2 pracowników socjalnych (2 etaty), co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom umożliwia wszystkim mieszkańcom dostęp do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej oraz dodatkowo opiekę pielęgniarską świadczoną przez zatrudnione w jednostce pielęgniarki. Na podstawie § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom kontaktu z psychologiem, a w przypadku domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie także z psychiatrą. Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologami zatrudnionymi w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych w Połczynie Zdroju oraz kontakt z psychiatrą – w ramach świadczeń Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej jednostka umożliwia mieszkańcom bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Zgodnie z § 7 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Modrzewcu* działalnością Domu kieruje Dyrektor.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam

jako zalecenia znaczące:

- odstąpić od przyjmowania osób do domu pomocy społecznej ponad liczbę miejsc określoną w dokumentacji stanowiącej podstawę do wydania zezwolenia i w Regulaminie organizacyjnym,
- zapewnić mieszkańcom miejsce zamieszkania w obiektach bez barier architektonicznych tj. w przypadku budynków wielokondygnacyjnych w obiektach z windami,
- zapewnić zajęcia z psychologiem w ramach rehabilitacji społecznej,

- prowadzić dokumentację dotyczącą zajęć rehabilitacji społecznej zgodnie z § 5 ust. 3 oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej,
- zatrudniać w zespole terapeutyczno - opiekuńczym osoby z kwalifikacjami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,
- zorganizować dla pracowników szkolenie w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

– właściwy podpis na oryginale –

Do wiadomości:

Pan Mirosław Majka
Starosta Świdwiński